

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

у співпраці з

Житомирський державний технологічний університет (Україна)

Providence Group (Торонто, Канада)

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii (Познань, Польща)

Adamas University (Кольката, Індія)

Sri Sai Institute of Management, Manawala (Амрітсар, Індія)

**ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Збірник матеріалів

Міжнародної науково-методичної конференції

02 червня 2017 р.

Харків
ХНАДУ
2017

УДК 371.214.46 + 339.9

*Друкується за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 3 від 18.04.2017 р.*

Організаційний комітет:

Туренко А. М.	д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
Гладкий І. П.	д-р техн. наук, професор, перший проректор, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Дмитрієв І. А.	д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Горовий Д. А.	д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Болдовська К. П.	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної еконо- міки, ХНАДУ (координатор конференції)
Коралєвський Якуб (Koralewski Jakub)	PhD, Rector, Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii, Познань, Польща
Паримал Чандра Бісвас (Parimal Chandra Biswas)	Dr., Director of International Relations, Adamas University, Кольката, Індія
Паславський Тарас (Paslavskyi Taras)	Director of International Relations, Providence Group, Торонто, Канада
Романчук К. В.	д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної еконо- міки, Житомирський державний технологічний університет
Санджай Кумар Бал (Sanjay Kumar Bahl)	PhD, Director-Principal, Sri Sai Institute of Management, Manawala, Амрітсар, Індія

Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України : збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 02 червня 2017 р. – Харків : ХНАДУ, 2017. – 122 с.

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-методичної конференції «Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України». На конференції розглянуті сучасні методи викладання економічних дисциплін та методичні проблеми викладання в умовах глобалізації та європейської інтеграції України. У матеріалах висвітлено шляхи і методи інтенсифікації навчального процесу та вплив новітніх наукових розробок на формування майбутніх фахівців.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти економічних і педагогічних спеціальностей.

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

<i>Весела Н.О.</i> Пріоритети освітньої траєкторії студента в умовах глобалізації та європейської інтеграції України	6
<i>Головко О.Г., Орехова К.В.</i> Особливості та конкурентні переваги магістерської програми «Управління інноваційним розвитком» у навчальному процесі	7
<i>Карпенко В.Д.</i> Прагматична методологія Б. Гаврилишина як парадигма викладання економічних дисциплін в сучасних умовах	8
<i>Климчук М.М.</i> «Complete-триадна» модель навчання енергозбереженню	9
<i>Ковальчук В.А.</i> Адаптація методології підготовки фахівців з економіки до вимог ринку праці	11
<i>Колесніченко А.С.</i> Системний підхід до формування методології викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України	12
<i>Корчагіна В.Г.</i> Методика викладання облікових дисциплін: роль сучасних наукових досліджень	13
<i>Кучер А.В.</i> Концептуальний підхід до наскрізної професійної підготовки агроекономістів	14
<i>Лебедева Л.В., Митрофанова А.С.</i> Проблеми розвитку ринкових відносин у сфері вищої освіти в Україні	16
<i>Майорова І.М.</i> Проблеми підготовки фахівців з логістики в умовах економічно-соціальної кризи в Україні	17
<i>Панченко А.В., Гереза Я.Т., Ряскова О.О.</i> Інклюзивна освіта в Україні	18
<i>Paslavskyi T.</i> Jean-Jacques Rousseau: philosophy shapes education system	19
<i>Плотнікова М.Ф.</i> Ноосферна освіта – біоадекватна методика в освіті та вихованні	21
<i>Полякова Г.А.</i> Напрями забезпечення якості викладання навчальних дисциплін у вищому навчальному закладі	22
<i>Sanjay Bahl, Shamily Jaggi.</i> Right education: a gateway to bright future	23
<i>Яковенко Р.В.</i> Навчальний курс «Національна економіка» в структурі сучасної вищої освіти України	27
<i>Яковенко Р.В.</i> Практичне значення викладання курсу «Основи економічної теорії» студентам технічних спеціальностей	28

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

<i>Бестужева С.В.</i> Тренінги як інноваційний метод підвищення якості економічної освіти в умовах глобального розвитку	30
<i>Боліла С.Ю.</i> Активні технології навчання та формування дослідницьких умінь у підготовці фахівців економічного спрямування в умовах євроінтеграції	31
<i>Вербицька Г.Л.</i> Проблеми удосконалення викладання економічних дисциплін в умовах міжнародних економічних відносин	32
<i>Гонтарева І.В.</i> Модель предметно-діяльної структури навчальних програм у Болонському процесі	33
<i>Гурська Л.Л.</i> Використання інтерактивних методів навчання у ВНЗ	34
<i>Догадайло Я.В.</i> Використання SMART-технологій як перспективний напрямок підготовки менеджерів у вищих навчальних закладах	35
<i>Жнакіна Е.Г.</i> Проблема викладання економічних дисциплін в умовах європейської інтеграції України	36
<i>Заглинська Л.В., Гоголь Т.В.</i> Сучасні навчальні технології в економічній освіті гуманітарних вузів	38
<i>Каменська О.О.</i> Використання інтерактивних методів навчання при викладанні економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України	39
<i>Кібік О.М.</i> Особливості підготовки фахівців, що задіяні у сфері експортної діяльності	40

Ксендзук В.В. Роль стратегічних віртуальних ігор у підготовці спеціалістів з міжнародних економічних відносин	41
Кудрявцев В.М., Кудрявцева О.В. Використання хмарних технологій у навчальному процесі	42
Лавриненко Л.М., Іванова К.І. Сучасні креативні технології як спосіб підвищення якості освітнього процесу у ВНЗ	44
Лазоренко Л.В. Роль ділових ігор у викладанні економічних дисциплін	45
Майорова И.Н., Черкасова В.В. Использование ультрасовременного метода TAMS для повышения заинтересованности студентов к науке в контексте изложения экономических дисциплин	46
Матвієнко-Біляєва Г.Л. Компетентності, якими повинні володіти магістри з навчальної дисципліни «Управління ефективністю розвитку підприємництва»	47
Меренкова Л.О. Сучасні педагогічні технології при реалізації компетентнісного підходу в навчанні студентів	48
Нестерова К.С. Удосконалення викладання економічних дисциплін шляхом використання методу комп'ютерних симуляцій	49
Ніжнік А.А. Метод «case-study» як ефективний метод викладання економічних дисциплін	50
Островська О.А. Вивчення інноваційного інструментарію у підготовці фахівців із фінансового менеджменту	51
Подаков Є.С. Проблемні аспекти та обґрунтування вибору програмного забезпечення для викладання дисциплін автоматизації бухгалтерського обліку в Україні	53
Попадинець О.В. Особливості використання дискусії при викладанні економічних дисциплін	54
Попова А.М. Особливості формування економічних навичок у спеціалістів з міжнародної економіки	55
Попова Г.Ю. Практичне опрацювання креативної ідеї на підставі міждисциплінарних компетентнісних зв'язків	56
Сударкіна С.П., Ларка М.І. Проблеми викладання економічних дисциплін на технічних факультетах університетів	57
Трішкіна Н.І. Забезпечення якості вищої освіти в умовах європейської інтеграції	58
Федорова В.А. Анализ эффективности средств телекоммуникационных технологий на различных этапах дистанционного обучения	59
Федорова В.А. Использование программы NurerCam для создания видеоуроков дистанционного курса	60
Чаговец В.В. Перспективний напрям удосконалення методики викладання дисциплін економічного спрямування	61
Чередниченко В.Б. Дистанційні технології у навчальному процесі ВНЗ	62

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТА НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Берсуцька С.Я. Сучасні тенденції організації самостійної роботи студентів в умовах глобалізації та європейської інтеграції України	64
Білошанка В.С. Забезпечення ефективності навчання економічним дисциплінам шляхом фронтального контролю знань студентів	65
Горова К.О. Проведення Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт зі спеціальності «Економіка підприємства» на факультеті управління та бізнесу ХНАДУ	66
Дмитрієв І.А., Горовий Д.А., Горова К.О. Організація наукової роботи студентів у сучасному ВНЗ	67
Кащєна Н.Б., Горошанська О.О. Інформаційні ресурси в організації науково-дослідної роботи студентів	69
Кустовська О.В. Важливість економічного мислення студентів вищого навчального закладу	70
Нікітіна А.В. Організація самостійної роботи студентів у сучасній вищій школі під час викладання економічних дисциплін	71
Омельяненко В.А. Креативні завдання в рамках використання методу проектів при організації індивідуальної науково-дослідної роботи студентів	72
Осадчук І.В. Організація науково-дослідної діяльності студентів у процесі викладання дисциплін управлінського циклу	74

<i>Остапенко О.Г.</i> Специфіка створення електронних дистанційних курсів-ресурсів з правових дисциплін	75
<i>Пилипенко К.А.</i> Застосування методів контролю при викладанні дисципліни «Бухгалтерський облік»	76
<i>Попова А.М.</i> Особливості наукової роботи у спеціалістів з міжнародної економіки	78
<i>Радіонова Н.Й.</i> Застосування сучасних інформаційних технологій для організації самостійної роботи студентів	78
<i>Самсонова Т.М.</i> Організація самостійної роботи студентів у процесі викладання економічної теорії	79
<i>Соболева Т.О., Нагорний С.Ю.</i> Плагіат в науці та освіті: прояви та небезпеки	81
<i>Ушкаренко Ю.В.</i> Здоров'язабезпечуюча технологія самостійної роботи студентів	82
<i>Шепель Т.С.</i> Особливості організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни «Контролінг»	83
<i>Яковенко Р.В.</i> Новітні підходи до організації наукової роботи студентів	84

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

<i>Андрощук М.С., Дейнега І.О.</i> Міжнародний досвід організації надання послуг вищої освіти в умовах глобалізації світового господарства	86
<i>Болдовська К.П., Попкова К.О.</i> Напрями модернізації системи підготовки фахівців економічного профілю на підґрунті використання міжнародного досвіду	87
<i>Єрмоленко О.А.</i> Особливості організації навчання іноземних студентів у ВНЗ України	88
<i>Карпенко А.В., Твердохлеб М.А.</i> Роль образования в формировании и развитии человеческого капитала	89
<i>Касатонова І.А.</i> Вимоги науки до системи вищої освіти	90
<i>Ковальов В.В., Ковальова К.І.</i> Міжнародний досвід підготовки фахівців з економіки	91
<i>Коралевский Я.</i> Развитие крымскотатарского национального образования как экономическая база развития этноса: исторический экскурс	92
<i>Паславський Т.</i> Канада – краща альтернатива для продовження освіти за кордоном	93
<i>Sanjay Bahl.</i> Higher education – perspective catalyst in Indian growth	95
<i>Хаймінова Ю.В.</i> Роль освіти в розвитку експортного потенціалу України	101
<i>Яковенко Р.В.</i> Дидактика паралельного засвоєння економічних знань та вивчення англійської мови	103

НОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

<i>Войченко Т.О.</i> Інноваційні процеси як фактор підвищення якості викладання економічних дисциплін	105
<i>Гарашук О.В., Євтушенко Г.І., Куценко В.І.</i> Диверсифікація механізмів підвищення якості підготовки економістів: міжнародний досвід	106
<i>Герасимчук В.И.</i> Новации в подготовке специалистов в сфере международной экономики	107
<i>Горячова Н.В.</i> Закони успіху в розвитку новацій у підготовці майбутніх керівників підприємств	108
<i>Касатонова І.А.</i> Оцінювання чинників конкурентоспроможності освітніх послуг	109
<i>Литвинець Ю.І.</i> Аналіз інноваційного стану та рекомендації з удосконалення практичного навчання студентів	111
<i>Мордовець А.В.</i> Шляхи підвищення ефективності діяльності науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів за рахунок мотивації їх праці	112
<i>Омельяненко Т.В., Барабась Д.О.</i> Клієнтська орієнтація вищого навчального закладу у контексті компетентнісного підходу	113
<i>Sanjay Bahl, Ramandeep Gautam.</i> Impact of social media as an innovative educational tool	114
<i>Стойко І.І.</i> Паперове засилля – інновації в освіті?	118
<i>Шиманська К.В.</i> Значення міжнародної міграції для формування людських ресурсів країн в умовах гео економічних трансформацій в регіонах світу	119

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

М.С. Андрощук

І.О. Дейнега, канд. екон. наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Сьогоднішні реалії розвитку національної економіки дозволяють стверджувати про нестабільність розвитку факторів макросередовища, падіння платоспроможного попиту, підвищення вимог споживачів до якості товарів та послуг, зростання інтенсивності конкуренції. За таких умов посилення інтеграційних процесів, що теж властиве економіці нашої держави, ще більше загострює негативний вплив всіх перелічених факторів на діяльність суб'єктів господарювання, підвищує рівень їх відповідальності за якість планування власної діяльності як в короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Стосується ця теза і освітньої сфери, в першу чергу її вищої ланки, де в останній час держава приклала максимальних зусиль, щоб дистанціюватись від управління освітніми організаціями, в першу чергу в сфері їх фінансування. Підвищення рівня фінансової автономії вимагає від освітніх організацій використання нових методів в управлінні ними. Важливим при цьому є вивчення закордонного досвіду, адаптування його до вітчизняних реалій і впровадження найбільш ефективних заходів у діяльність вітчизняних закладів освіти.

На думку польських науковців, інструментом, який дозволяє поліпшити якість освіти є використання внутрішньої системи контролю якості. Вона повинна застосовуватися на всіх етапах і аспектах навчального процесу, проведеного на різних факультетах і в університетах [1, с. 217].

Сприяти стабілізації фінансових можливостей освітніх закладів вищої ланки може розширення їх цільових ринків, зокрема за рахунок включення в них закордонного сегменту. В майбутньому потрібно інтенсифікувати інформаційну роботу за кордоном, щоб переконати потенційних студентів у безпечності навчання в Україні. Для української вищої освіти розширення експорту освітніх послуг вигідне, як з економічної точки зору, так і з точки зору підвищення якості освіти [2].

Для підвищення фінансової безпеки освітніх закладів важливим є також розширення частки приватних джерел у фінансуванні їх діяльності. Зокрема, можливим є застосування досвіду американських ВНЗ, які з цією метою застосовують ендаумент-фонди, що формуються за рахунок пожертвувань приватних осіб, благодійних організацій, асоціацій випускників, професійних асоціацій тощо [3].

Важливим для стабілізації ситуації на ринку освітніх послуг вищої школи є встановлення тісних комунікаційних зв'язків між споживачами освітніх послуг, освітнім закладом та працевластцями. Як засвідчують польські джерела, для працевластців особливо важливими є знання іноземних мов і комп'ютерна грамотність. Серед особистісних рис претендентів на роботу найбільш важливими вважається системне мислення, легкість адаптації до нової ситуації, холоднокровність у стресових ситуаціях і ефективність. Також високо цінується працевластцями досвід практичної діяльності [1, с. 214].

Тенденції падіння кількості абітурієнтів, які присутні на ринку освітніх послуг вищої школи в Україні, однаковою мірою властиві і польським освітнім закладам. Польські науковці вважають, що у найближчій перспективі значна частина економічно слабких приватних університетів не зможе покрити поточні витрати виручки від плати за навчання і буде змушена почати процес консолідації з більш сильними університетами або зупинити набір студентів. Крім того, державні університети, особливо ті, хто ризикне зазнати високі постійні витрати у зв'язку з впровадженням нових засобів навчання, будуть змушені раціоналізувати навчання і наукові дослідження [1, с. 214].

У 2015 році на підставі спільної доповіді Ради і Комісії із реалізації стратегічних рамок європейського співробітництва в галузі освіти і професійної підготовки були прийняті «Нові пріоритети для європейського співробітництва в галузі освіти і професійної підготовки» (ET-2020). До цих нових пріоритетних областей віднесли: 1) адекватні та високоякісні знання, навички та компетенції, набуті в процесі навчання впродовж усього життя, з акцентом на результатах навчання, що сприяють зайнятості, інновації, активній громадянській позиції та добробуту; 2) інклюзивну освіту, рівні права, рівність, відсутність дискримінації і заохочення цивільних компетенцій; 3) відкриту і інноваційну освіту та підготовку кадрів, заснованих на використанні досягнень цифрової ери;

- 4) підтримку вчителів, викладачів, керівників освітніх закладів та іншого освітнього персоналу; 5) прозорість і перевірку навичок і кваліфікації з метою сприяння розвитку в галузі освіти та професійної мобільності; 6) стійкі інвестиції, якість і ефективність системи освіти і навчання [4].

Перелік посилань:

1. Ciechomski W. Systemowe uwarunkowania podnoszenia jakości kształcenia menedżerów / W. Ciechomski // Marketing i Rynek. – 2014. – № 8. – p. 214-223.
2. Лозовий В. С. Україна на міжнародному ринку освітніх послуг вищої освіти [Електронний ресурс] : аналіт. записка / В. С. Лозовий ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1695/>
3. Юрга В. А. Структура і механізми фінансування системи вищої професійної освіти як умова інноваційного розвитку вищої школи (російський і зарубіжний досвід) [Електронний ресурс] / В. А. Юрга. – Режим доступу : www.fa.ru/institutes/efo/science/Documents/Yorga%20статья.pdf
4. Statystyki dotyczące kształcenia i szkolenia na szczeblu regionalnym. Kształcenie i szkolenie. Wspieranie kształcenia i szkolenia w Europie i poza jej granicami [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_pl

НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ НА ПІДґРУНТІ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

К.П. Болдовська, канд. екон. наук, доцент

К.О. Попкова, канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах трансформації парадигми індустріального капіталізму у парадигму інформаційної економіки, економіки знань, міжнародна конкуренція країн в економічній сфері зводиться до конкуренції у сфері науки і високих технологій, і, як наслідок, до конкуренції у сфері підготовки і використання кваліфікованих кадрів. Це обумовлює необхідність перебудови і модернізації діючої системи функціонування і розвитку освітніх закладів відповідно до вимог сучасності.

У світі накопичено значний і різноманітний досвід підготовки фахівців економічного профілю для економіки інноваційного типу, який (досвід) необхідно і корисно відслідковувати і використовувати у вищих навчальних закладах України при підготовці економістів. При цьому напрями вдосконалення підготовки економістів в Україні мають узгоджуватися зі світовими тенденціями розвитку економічної освіти та практикою кращих університетів світу.

Аналіз та узагальнення різних інформаційних джерел дозволяють виділити такі напрями підвищення якості підготовки фахівців з економіки, які слід враховувати в усіх університетах України, що готують кадри економістів:

– фундаменталізація, науковомісткість економічної освіти. Цьому напрямку приділяють значну увагу у вищих навчальних закладах на всіх континентах, оскільки поширення і поглиблення фундаментальної підготовки за одночасного скорочення обсягу загальних дисциплін дає змогу підготувати соціально захищеного, конкурентоспроможного фахівця з високим рівнем інтелектуального, творчого потенціалу, наукової культури мислення і діяльності;

– запровадження принципів компетентнісного навчання, що передбачає виховання у студента готовності й уміння застосувати набуті знання в практичній діяльності. В багатьох закордонних університетах, особливо у ВНЗ США, використовуються проектні технології навчання за методом «освіта через практику», а також кейс-технології й інші інноваційні технології навчання. Важливим моментом є запрошення для проведення занять успішних підприємців;

– індивідуалізація навчання. Навчання з поглибленою індивідуальною складовою в університетах світу називається продуктивним навчанням. У світі накопичено значний арсенал форм, методів, заходів і способів індивідуалізації навчального процесу, які дозволяють забезпечити самореалізацію студента, повний розвиток його здібностей та інтелекту;

– упровадження інтегрованих магістерських програм, що спираються на різні галузі знань. Наприклад, економісти, особливо керівники вищої ланки, у своїй практичній діяльності стикаються з питаннями менеджменту, фінансів, бухгалтерського обліку, зовнішньоекономічної діяльності. Тому економісти повинні мати ґрунтовну підготовку з декількох спеціальностей. З цією метою широке розповсюдження в університетах світу набули програми MBA (Master of Business Administration), які забезпечують всебічну підготовку спеціалістів до діяльності в умовах реальної економіки.

Таким чином, узагальнення міжнародного досвіду підготовки фахівців з економіки дозволяє стверджувати про неможливість ефективного реформування системи вищої освіти без інтеграції освіти, науки і бізнесу за керівної ролі держави.